EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING (EU) 2020/1857

af 14. maj 2020

med bemærkningerne, der er en integrerende del af afgørelsen om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet Shift2Rail for regnskabsåret 2018

EUROPA-PARLAMENTET,

— der henviser til sin afgørelse om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet Shift2Rail for regnskabsåret 2018,

— der henviser til forretningsordenens artikel 100 og bilag V,

— der henviser til udtalelse fra Transport- og Turismeudvalget,

— der henviser til betænkning fra Budgetkontroludvalget (A9-0055/2020),

A. der henviser til, at fællesforetagendet Shift2Rail (»fællesforetagendet«) blev oprettet i juni 2014 for en periode på ti år ved Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 ([1]),

B. der henviser til, at de stiftende medlemmer er Den Europæiske Union, repræsenteret ved Kommissionen, og partnere fra jernbaneindustrien (centrale interessenter, herunder producenter af jernbanemateriel, jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og forskningscentre); der henviser til, at andre enheder kan deltage i fællesforetagendet som associerede medlemmer;

C. der henviser til, at fællesforetagendets mål er at opnå et fælles europæisk jernbaneområde, at gøre det europæiske jernbanesystem mere attraktivt og konkurrencedygtigt, at sikre et modalt skift fra vejtransport og at fastholde den europæiske jernbaneindustris ledende position på det globale marked;

D. der henviser til, at fællesforetagendet begyndte at arbejde uafhængigt i maj 2016;

Generelt

1. bemærker, at Revisionsretten i sin beretning om fællesforetagendets årsregnskab for regnskabsåret 2018 (»Revisionsrettens beretning«) fastslår, at årsregnskabet i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2018 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser i nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår i overensstemmelse med dets finansforordning og med de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt;

2. anerkender, at det af Revisionsrettens beretning fremgår, at de transaktioner, der ligger til grund for fællesforetagendets årsregnskab for regnskabsåret 2018, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige;

3. noterer sig, at Unionens maksimale bidrag til fællesforetagendets aktiviteter udgør 450 000 000 EUR, som skal betales via Horisont 2020; noterer sig, at fællesforetagendets medlemmer fra industrien skal bidrage med midler svarende til mindst 470 000 000 EUR, bestående af bidrag i naturalier og kontantbidrag til dækning af fællesforetagendets operationelle aktiviteter og administrationsudgifter på mindst 350 000 000 EUR samt bidrag i naturalier til fællesforetagendets supplerende aktiviteter på mindst 120 000 000 EUR;

4. bemærker, at effektiv kommunikation er en væsentlig del af vellykkede EU-finansierede projekter; mener, at det er vigtigt at øge synligheden af fællesforetagendets resultater og de formidlede oplysninger om deres merværdi; opfordrer fællesforetagendet til at føre en proaktiv kommunikationspolitik ved at formidle resultaterne af sin forskning til offentligheden, f.eks. ved hjælp af sociale medier eller andre medieforetagender, og dermed øge borgernes bevidsthed om virkningerne af Unionens støtte, navnlig for så vidt angår udbredelsen på markedet;

([1]) Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 af 16. juni 2014 om oprettelse af fællesforetagendet Shift2Rail (EUT L 177 af 17.6.2014, s. 9).

5. anmoder Revisionsretten om at vurdere sikkerheden og pålideligheden af metoden til beregning og værdiansættelse af bidrag i naturalier. I vurderingen evalueres udformningen og robustheden af retningslinjerne for gennemførelse af proceduren i forbindelse med bidrag i naturalier med henblik på at bistå i planlægnings-, rapporterings- og certificeringsprocessen i forbindelse med bidrag i naturalier;

Budgetmæssig og økonomisk forvaltning

6. bemærker, at der på det endelige disponible budget for 2018 var opført 84 756 000 EUR i forpligtelsesbevillinger og 71 890 204 EUR i betalingsbevillinger; fremhæver, at udnyttelsesgraden for forpligtelses- og betalingsbevillingerne var henholdsvis 100 % og 82,3 %, hvilket er et lavt niveau, navnlig for betalingsbevillinger; bemærker, at gennemførelsesgraden for betalingsbevillinger var lavere end ventet, og at det skyldtes en endnu ikke vedtaget retlig afgørelse om medlemskabet af fællesforetagendet; bemærker den lave (63,4 %) gennemførelsesgrad for betalingsbevillinger under afsnit 2 (administrationsudgifter, svarende til 3 % af fællesforetagendets budget), som skyldtes forsinkelser i leverandørernes fakturering i henhold til flerårige rammekontrakter; bemærker endvidere, at de fleste af fællesforetagendets betalinger i 2018 var mellemliggende betalinger til de Horisont 2020-projekter, der blev udvalgt i forbindelse med indkaldelser af forslag i 2015 og 2016, og forfinansieringsbetalinger til Horisont 2020-projekter, der blev udvalgt i forbindelse med indkaldelser af forslag i 2018;

7. bemærker, at fællesforetagendet ud af de 411 200 000 EUR (herunder 158 900 000 EUR som det maksimale kontantbidrag fra Unionen og kontantbidraget fra industriens medlemmer til fællesforetagendernes administrationsudgifter på 6 500 000 EUR) ved udgangen af 2018 havde indgået forpligtelser for 84 756 000 EUR og afholdt betalinger på 59 155 000 EUR til gennemførelsen af den første bølge af projekter; mener, at dette viser, at fællesforetagendet for nærværende har indgået flerårige tilskudsaftaler og indkøbskontrakter, der betinger hinanden indbyrdes, for så vidt angår gennemførelsen af 39 % af fællesforetagendets program for forskning og innovation i overensstemmelse med fællesforetagendets flerårige arbejdsprogram;

8. glæder sig over, at industriens medlemmer ved udgangen af 2018 — dvs. fire måneder efter at fællesforetagendet havde lanceret sine første Horisont 2020-projekter — ud af de 350 000 000 EUR, som industriens medlemmer skal bidrage med til fællesforetagendets operationelle aktiviteter og administrationsudgifter, havde indberettet bidrag i naturalier på 63 700 000 EUR til operationelle aktiviteter, hvoraf 21 700 000 EUR var blevet attesteret; noterer sig desuden, at industriens medlemmer, ud af 120 000 000 EUR i bidrag fra disse medlemmer til fællesforetagendets yderligere aktiviteter, havde indberettet kontantbidrag på 6 500 000 EUR til øvrige aktiviteter uden for fællesforetagendets arbejdsplan;

9. konstaterer, at de samlede bidrag fra industriens medlemmer beløb sig til 252 300 000 EUR ved udgangen af 2018, mens Unionens kontantbidrag var på 158 900 000 EUR;

10. bemærker, at fællesforetagendet i 2018 undertegnede 17 tilskudsaftaler i forlængelse af indkaldelser af forslag for 2018, og at værdien af forsknings- og innovationsaktiviteterne fra disse indkaldelser af forslag beløb sig til 152 600 000 EUR, som skal medfinansieres af fællesforetagendet op til et maksimum på 77 300 000 EUR; bemærker, at de øvrige medlemmer blev enige om at begrænse deres anmodning om medfinansiering til 44,44 % af de samlede projektomkostninger, hvilket er det laveste niveau for Horisont 2020-rammeprogrammet generelt; bemærker med beklagelse, at kun 76 små og mellemstore virksomheder (SMV'er) deltog i indkaldelsen i 2018 (120 i 2017), og at 40 SMV'er (50 i 2017) blev antaget til finansiering (21,6 % af alle de deltagere, der blev antaget til finansiering);

Performance

11. noterer sig, at det tredje sæt centrale resultatindikatorer vil blive udviklet på grundlag af de første Horisont 2020-resultater som følge af projekternes art; noterer sig endvidere, at fællesforetagendet fortsatte udarbejdelsen af en model for centrale resultatindikatorer til måling af forsknings- og innovationsaktiviteternes bidrag til fællesforetagendets forordning; bemærker, at dette arbejde stadig er i gang, og at de første resultater blev forelagt bestyrelsen i december 2018;

12. bemærker, at forholdet mellem forvaltningsomkostningerne (det administrative/operationelle budget) fortsat ligger på under 5 %, hvilket tyder på, at fællesforetagendet har en ret enkel og effektiv organisationsstruktur;

13. noterer sig, at fællesforetagendet har bidraget til at skabe kontinuitet og fælles visioner for jernbaneforskning inden for jernbanesektoren; noterer sig, at fællesforetagendet desuden har bidraget til at opbygge tillid mellem aktører, som ellers ikke ville have mulighed for at udveksle ideer og fælles interesser uden for en kommerciel situation; bemærker, at tilstedeværelsen af jernbaneoperatører i fællesforetagendet bør styrkes med tiden;

14. noterer sig, at fællesforetagendet bør bidrage til at løse de udfordringer, som jernbanesektoren står over for, og fokusere på jernbanesystemets og dets brugeres behov, herunder i medlemsstater, som ikke har et jernbanesystem inden for deres område; bemærker, at fællesforetagendet for at kunne gøre dette er ved at gennemføre Shift2rail-programmet samt forsknings- og innovationsaktiviteter i jernbanesektoren i Europa gennem samarbejde mellem aktører og medlemsstater; bemærker, at der bør lægges særlig vægt på at fremme konkrete foranstaltninger til at fjerne resterende tekniske hindringer for at forbedre interoperabiliteten og til at iværksætte aktioner til støtte for et mere integreret, effektivt og sikkert EU-marked med det endelige mål at virkeliggøre det fælles europæiske jernbaneområde;

15. noterer sig, at fællesforetagendet iværksatte indkaldelsen af forslag i 2018 for tilskud, der er begrænset til dets medlemmer, som en finansieringsordning med faste beløb; bemærker, at de finansielle eksperter, der er involveret i evalueringen af tilskud, dog har afsløret en række relevante afvigelser i de finansielle forslag; noterer sig, at fællesforetagendet benyttede tilskudsforberedelsesfasen til at analysere modtagernes forklaring på afvigelserne og korrigere det faste beløb, hvis det var berettiget; opfordrer fællesforetagendet til fortsat at styrke de finansielle data i sin database over støttemodtagere og til at offentliggøre vigtige finansielle eksperters bemærkninger i den sammenfattende evalueringsrapport; noterer sig fællesforetagendets svar om, at der er blevet fulgt nøje op på alle juridiske og finansielle aspekter af Kommissionens afgørelse C(2017)7151 ([2]), og at den anvisningsberettigede har sikret, at alle eksperternes tekniske og finansielle bemærkninger er blevet taget behørigt i betragtning; konstaterer endvidere, at den samlede proces under hensyntagen til Revisionsrettens anbefaling vil blive yderligere styrket i forbindelse med indkaldelsen af forslag for 2019;

16. bemærker, at de centrale resultatindikatorer vedrørende kønsbalancen for 2018 ifølge fællesforetagendets årlige aktivitetsrapport for dette år viser en meget lav procentdel af kvinder — kun 15 % — i bestyrelsen, mens de udgjorde 34 % af fællesforetagendets repræsentanter og 40 % af det videnskabelige udvalg;

Personaleudvælgelse og -ansættelse

17. noterer sig, at fællesforetagendet i 2018 ansatte to udstationerede nationale eksperter i overensstemmelse med stillingsfortegnelsen og med budgetmyndighedens godkendelse og ansatte en tredje ekspert for en udstationering af ét års varighed som erstatning for en programleder;

18. bemærker, at fællesforetagendets personale ved udgangen af 2018 bestod af 22 medarbejdere ud af de 23, som var fastsat i stillingsfortegnelsen;

Intern kontrol

19. bemærker, at fællesforetagendet har indført pålidelige forudgående kontrolprocedurer baseret på finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange, og at den fælles revisionstjeneste fra Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovation (»den fælles revisionstjeneste«) er ansvarlig for den efterfølgende revision af omkostningsanmeldelser vedrørende Horisont 2020-projekter; bemærker endvidere, at situationen ved udgangen af 2018 viste, at de vigtigste interne kontrolstandarder i vid udstrækning blev gennemført, men at visse foranstaltninger først ville blive afsluttet i 2019, navnlig revisionen af modellen for centrale resultatindikatorer;

20. noterer sig, at restfejlfrekvensen for Horisont 2020-programmet ifølge Revisionsretten lå under væsentlighedstærsklen på 0,97 %; tager hensyn til, at fællesforetagendet ved udgangen af 2018 kunne basere sin beregning af fejlforekomsten på fire efterfølgende revisionsrapporter, hvoraf den ene vedrørte den risikobaserede revision og tre vedrørte fællesforetagendets repræsentative stikprøve;

([2]) Kommissionens afgørelse C(2017)7151 af 27. oktober 2017 om godkendelse af anvendelsen af refusion på grundlag af et fast beløb til støtteberettigede omkostninger til foranstaltninger under Horisont 2020 — rammeprogrammet for forskning og innovation og under forsknings- og uddannelsesprogrammet for Det Europæiske Atomenergifællesskab (2014-2018).

21. anerkender, at den interne revisionstjeneste udfylder rollen som fællesforetagendets interne revisor, og at den i denne henseende indirekte rapporterer til bestyrelsen og den administrerende direktør; bemærker, at der i forbindelse med det første kontrolbesøg blev oprettet en risikoprofil for fællesforetagendet med det formål at fastlægge en plan med en intern revision hvert tredje år; bemærker, at den interne revisionstjenestes strategiske interne revisionsplan for 2017-2019 blev fremlagt i juni 2017; bemærker, at den interne revisionstjeneste i 2018 i overensstemmelse med denne revisionsplan desuden foretog en begrænset kontrol af gennemførelsen af interne kontrolstandarder; bemærker med tilfredshed, at der ud af de fem anbefalinger til ledelsen om at afhjælpe de mangler, som var blevet konstateret, men endnu ikke gennemført fuldt ud, kun var én, som krævede gennemførelsesforanstaltninger i 2019;

22. noterer sig med beklagelse, at arbejdet med de specifikke ændringer af Kommissionens fælles værktøjer til forvaltning og overvågning af tilskud under Horisont 2020, der er nødvendige for at muliggøre behandling af fællesforetagendets bidrag i naturalier, ikke var afsluttet ved udgangen af 2017; bemærker imidlertid, at bidrag i naturalier blev valideret af den administrerende direktør i 2018;

23. bemærker, at Kommissionens midtvejsevaluering af fællesforetagendets operationelle aktiviteter under Horisont 2020 for perioden 2014-2016 var blevet gennemført; bemærker, at bestyrelsen har udarbejdet og vedtaget en handlingsplan i juni 2018; tager hensyn til, at ikke alle de anbefalinger, der blev fremsat i den foreløbige evaluering, vil blive adresseret under det nuværende finansielle rammeprogram; bemærker imidlertid, at nogle af de foranstaltninger, der indgår i handlingsplanen, allerede er iværksat, mens andre forventes at blive gennemført senest i 2020;

Øvrige spørgsmål

24. fastholder vigtigheden af samarbejdet mellem fællesforetagendet og Den Europæiske Unions Jernbaneagentur (ERA); noterer sig inddragelsen af ERA i møder i fællesforetagendets bestyrelse og i de grupper, der har udarbejdet den flerårige handlingsplan; bemærker, at fællesforetagendet vurderede anmodningerne om forskning og innovation fra ERA for at undgå overlappende aktiviteter og maksimere effektiviteten af anvendelsen af den offentlige finansiering;

25. bemærker, at et associeret medlem i 2018 blev til et helejet datterselskab af et stiftende medlem, og at det stiftende medlems repræsentation i bestyrelsen øgedes som følge heraf; bemærker, at bestemmelserne i fællesforetagendets nuværende retlige ramme ikke i tilstrækkelig grad tager højde for virksomhedsopkøb blandt fællesforetagendets medlemmer af industrien og de konsekvenser, det kan få for en afbalanceret repræsentation af medlemmerne i bestyrelsen; noterer sig fællesforetagendets svar om, at fællesforetagendets retlige rammer ikke åbner mulighed for at øge det stiftende medlems indflydelse på beslutningsprocessen og den overordnede forvaltning; noterer sig, at der vil blive taget højde for Revisionsrettens bemærkning i forbindelse med en eventuel ændring af forordningen;

26. noterer sig, at den foreløbige evaluering af fællesforetagendet blev afsluttet inden for den tidsramme, der er fastsat i dets retlige ramme; bemærker med beklagelse, at den ikke kunne skabe den bedste merværdi for fællesforetagendets beslutningsproces i denne tidlige fase af dets aktiviteter; noterer sig fællesforetagendets svar om, at evalueringen fandt sted tidligt i fællesforetagendets levetid, men at dette var et krav i henhold til fællesforetagendets forordning og det samlede Horisont 2020-program;

27. bemærker, at personaleudskiftningen i de sidste to år udelukkende skyldtes udskiftningen af kontraktansatte; glæder sig over de skridt, som fællesforetagendet har taget for at håndtere denne situation; bemærker, at fællesforetagendet gjorde brug af vikartjenester, som tegnede sig for omkring 17 % af dets samlede personale; noterer sig fællesforetagendets svar om, at de vigtigste årsager hertil stammer fra den nuværende struktur i stillingsfortegnelsen, som ikke gør det muligt for fællesforetagendet at tilbyde de samme gunstige kontraktvilkår, som dem andre organer og institutioner tilbyder; noterer sig, at der ikke desto mindre er indført bløde foranstaltninger for at reducere personaleudskiftningen; opfordrer Kommissionen til at følge op på dette punkt;

Transport og turisme

28. fremhæver, at fællesforetagendets mål er at få etableret et fælles europæisk jernbaneområde og gøre det europæiske jernbanesystem mere attraktivt og konkurrencedygtigt; påpeger, at jernbanetransport vil være afgørende for Unionens fremtidige tiltag til fremme af en omstilling til lavemissionsmobilitet og imødegåelse af negative eksterne virkninger; understreger, at fællesforetagendet skal tildeles de finansielle, materielle og menneskelige ressourcer, som er nødvendige for at nå disse centrale mål og bidrage til en reel trafikoverflytning;

29. noterer sig, at fællesforetagendet er et offentlig-privat partnerskab, der blev oprettet i 2014 under Horisont 2020-rammeprogrammet; bemærker, at Shift2Rail-programmet finansieres i fællesskab gennem bidrag fra Unionen (over fællesforetagendets driftsbudget) og bidrag i naturalier fra de øvrige medlemmer, dvs. de otte stiftende medlemmer (ud over Unionen) og de 19 associerede medlemmer;

30. noterer sig, at fællesforetagendet i løbet af 2018 har gjort fremskridt med hensyn til at nå sine mål, herunder gennemførelsen af Shift2Rail-programmet og sikringen af en effektiv og forsvarlig økonomisk forvaltning; bemærker, at der i 2018 blev gjort fremskridt med hensyn til de forsknings- og innovationsaktiviteter, som var blevet iværksat i de foregående år, og som nu er godt i gang og i vid udstrækning kører i hastigt tempo; bemærker, at den nye bølge af forsknings- og innovationsaktiviteter (fra indkaldelsen i 2018) blev påbegyndt ved årets udgang; bemærker, at det anslås, at de samlede projektomkostninger for de aktiviteter, der blev gennemført i 2018, vil beløbe sig til 83 400 000 EUR;

31. fremhæver, at det er nødvendigt at øge attraktiviteten af jernbanetransport for transportvirksomheder og passagerer for at opnå en varig overflytning af trafik fra landevej til jernbane, og bemærker, at de næste fem år bliver kritiske for, om jernbanen får succes, og at fællesforetagendet spiller en central rolle i at gøre jernbanetransport billigere, mere effektiv og mere attraktiv;

32. fremhæver, at sporskifter og fejlbehæftede sporskifter alene forårsager 25-30 % af alle vedligeholdelsesarbejder på skinnenettet og tegner sig for en betydelig del af infrastrukturomkostningerne; glæder sig over fællesforetagendets bestræbelser på at øge systemets pålidelighed og sænke omkostningerne;

33. glæder sig over fællesforetagendes mål om at reducere jernbanesystemets livscyklusomkostninger til det halve, fordoble kapaciteten og forbedre pålideligheden og punktligheden med 50 %; opfordrer til, at fællesforetagendet fuldt ud råder over de menneskelige og finansielle ressourcer, der er nødvendige for at nå disse mål;

34. glæder sig over, at fællesforetagendet bestræber sig på at få indført automatisk styring af togdriften (ATO); advarer om, at vejtransportsektoren har gjort større fremskridt hvad angår automatisering;

35. glæder sig over fællesforetagendets beslutning om — som en del af dets årlige arbejdsprogram for 2018 — at foreslå bestyrelsen at indføre et engangstilskud, som efterfølgende blev gennemført via pilotstøtten i form af et engangsbeløb i forbindelse med den del af 2018-indkaldelsen, der var rettet til medlemmerne;

36. mener, at det for at sikre den juridiske klarhed i beslutningsprocessen og den overordnede styring af fællesforetagendet er af største betydning at præcisere bestemmelserne i fællesforetagendets retlige ramme om virksomhedsopkøb foretaget af dets industrimedlemmer og konsekvenserne heraf for medlemskabet af bestyrelsen; opfordrer derfor Rådet til at behandle dette spørgsmål i forbindelse med eventuelle ændringer af Rådets forordning (EU) nr. 642/2014;

37. bemærker, at fællesforetagendet i 2018 iværksatte 14 repræsentative revisioner af sin population og én risikobaseret revision (ud over de 15 repræsentative revisioner og én risikobaseret revision, der blev iværksat i 2017), hvorved fællesforetagendets revisioner direkte omfattede 4 660 000 EUR; bemærker, at den samlede konstaterede fejlprocent for de tre repræsentative revisioner og den risikobaserede revision, der blev afsluttet den 31. december 2018, er på 0,94 % ved simpelt gennemsnit og 1,19 % ved et vægtet gennemsnit; bemærker, at alle andre fejlprocenter (både repræsentative fejlprocenter og restfejlprocenter), selv om de er begrænsede for så vidt angår deres dækning, også ligger under den fastsatte tærskel på 2 %;

38. glæder sig over den fortsatte gennemførelse af fællesforetagendets strategi til bekæmpelse af svig for perioden 2017-2020, som ikke medførte, at der var nogen tilfælde af tæt overvågning som følge af en vurdering af stor risiko for svig, eller at der ikke blev overdraget nogen sager til OLAF med henblik på en undersøgelse.